

Viden med begrænsninger

Anja C. Andersen

Hvad er der egentlig sket i vores solsystem igennem de sidste 4,6 milliarder år? Et stort spørgsmål, vi kun kan finde svar på, hvis vi forskere arbejder intenst på tværs af nationer.

Derfor burde det ikke volde problemer for os at få lov til at tage et par måneders til USA for at besøge amerikanske kollegaer, men utroligt nok synes det vanskeligere at få afklaret indrejsereglerne i USA end at finde ud af hvordan Solsystemet har udviklet sig. Når videnskabens logik møder bureaukratiet, kan situationen beskrives som nærmest taget ud af handlingen i bogen Punkt 22.

Punkt 22 er en satirisk klassisk novelle af den amerikanske forfatter Joseph Heller, der blev publiceret i 1961. Handlingen foregår under Anden Verdenskrig og retter en general kritik mod bureaukratisk logik og argumentation. Normalt er der ikke meget i mit liv som forsker, som minder vækker minder fra bogen, men inden for de sidste par år har både jeg og andre forskere oplevet så mange problemer, når vi forsøger at invitere gæster eller selv gerne vil besøge udenlandske forskere, at det godt kan få mig til at sende Heller en tanke.

En Ph. D.-studerende, som arbejder med at øge vores forståelse af asteroiderne, har som led i sin forskning fået så god kontakt med den førende forskergruppe inden for feltet, at det blev aftalt, at han skulle besøge dem i nogle måneder for at udvikle deres samarbejde. Besøget skulle finde sted fra 1. februar, men vores Ph. D.-studerende er endnu ikke kommet af sted.

Siden 11. september har forskningsverden jævnlige oplevet så meget besvær med at kunne deltage i konferencer og forskningsophold, at det har gjort det svært at fokusere på vores arbejde. Ofte minder de situationer, en forsker pludselig befinder sig i, som et tillægskapitel til 'Punkt 22'.

I dette tilfælde begyndte det med en rutinemæssig opringning til den amerikanske ambassade for at høre, om man som dansk forsker har brug for et visum for at gennemføre to måneders forskningsophold ved Southwest Research Institute i staten Colorado. Ambassaden udmeldte blandede signaler, men det blev afgjort at der søges et B-visum, som indebar, at værtsinstitutionen skulle sende en invitation.

Desværre kom forskergruppen til at skrive ordet *collaboration* (samarbejde) i invitationen, og så viste det sig, at ambassaden ikke længere kunne nøjes med at udstede et B-visum, men at der var brug for et J-1 visum. Et sådan visum indebærer, at der skal fremvises en ansættelseskontrakt. Men da Ph.D.-studenten er ansat ved Københavns Universitet og ikke bliver betalt af forskergruppen i Colorado, er der ikke nogen ansættelseskontrakt at fremvise. En rigtig punkt 22 situation.

Man kan kun undre sig over, at der ikke gøres noget for at forsimple processen. Imens er både vi og forskergruppen i Colorado i konstant forhandling i håbet om, at forskningsopholdet stadigvæk kan gennemføres senere, trods måneders forsinkelsen.

Samarbejdet med de amerikanske kolleger skulle gerne munde ud i, at vi alle får større viden om asteroider. Asteroiderne er meter til kilometer store objekter af klippe og metal i kredsløb om Solen. De fleste af de godt 250.000, vi hidtil har fundet, befinder sig baner mellem Mars og Jupiter.

Asteroiderne er meget forskelligartede og mange af dem er så små, at de ikke har oplevet nogen geologisk udvikling. Derfor indeholder mange af disse små asteroider materiale fra solsystemets oprindelse i uændret form. Nogle gange er vi så heldige, at små stykker af asteroider krydser Jordens bane, således at stykket lander på Jorden som en meteorit.

I det omfang koblingen mellem en meteorit og den gruppe af asteroider, den stammer fra, kan bestemmes, kan det give os større indsigt i forholdene, dengang solsystemet blev dannet. Dermed kan det blandt andet også give os svar på hvorfor der er vand på Jorden.

Men før vi rigtig kan komme videre med det projekt, skal vi lige have et visum til USA på plads først. Indtil videre ser det bare ud til, at asteroiderne må vente på, at bureaukratiet finder sine fødder. Asteroiderne kan nok vente, det har de trods alt gjort, siden solsystemet blev dannet for 4,6 milliarder år siden. Men som forsker er det svært at vente, når vi ved, hvor meget viden der ligger derude.